

AVOIMESTI TOIMIEN • ROHKEASTI UUDISTAEN •
YHDESSÄ ONNISTUEN



Hyvä hallinto,
hallinto- ja taloussääntö

Kilpailumanipulaation
torjuntaohjelma

A wooden gavel with a brass head and a dark wooden handle is positioned diagonally across the frame. It rests on a stack of Euro banknotes. The top banknote is a 50 Euro note, featuring the European Union flag and the text '50 EURO'. Below it, a 20 Euro note is partially visible. The banknotes are placed on a rustic, weathered wooden surface. The text 'Hyvä hallinto, hallinto- ja taloussääntö' is overlaid in the center of the image in a bold, dark blue font.

**Hyvä hallinto,
hallinto- ja taloussääntö**

Suomen Urheiluliitto ry HYVÄ HALLINTO, HALLINTO- JA TALOUSSÄÄNTÖ

Hyv. SUL hallitus 25.1.2023

Hyvä hallinto on lajiliiton tarkoituksen toteuttamista lakia, lajiliiton sääntöjä ja määräyksiä, hyviä tapoja ja käytänteitä noudattaen siten, että lajiliiton jäsenet ja muut sidosryhmät ovat tyytyväisiä ja lajiliiton toiminnan jatkuvuus taataan myös pitkällä aikavälillä.

Hyvällä hallinnolla suojellaan jäsenistön ja toiminnassa mukana olevien oikeuksia, kohdellaan niitä tasapuolisesti, tunnustetaan niiden lainsäädäntöön ja jäsenyyteen perustuvat oikeudet ja rohkaistaan niitä toimimaan aktiivisesti lajiliitossa.

Hyvään hallintoon kuuluvat lajiliiton taloudellisten tietojen oikea ja oikea-aikainen raportointi viranomaisille, luottamushenkilöille, henkilökunnalle ja muille sidosryhmille sekä operatiivisen johdon ja luottamushenkilöjohdon ohjaus- ja valvontatehtävät ja tilivelvollisuus. Valvontatehtäviin kuuluu huolehtiminen siitä, että taloudellisten tietojen raportointi on oikea-aikaista ja tarkkaa, että tilintarkastus, sisäinen valvonta, riskien hallinta, lakien ja määräysten noudattaminen ja johtamis- ja hallintokäytännöt on järjestetty asianmukaisesti ja että merkittävämpiä liiketoimia, hankkeita, investointeja ja eturistiriitatilanteita tarkastellaan riittävästi ja ongelmiin reagoidaan tarvittaessa ja oikea-aikaisesti.

REILU PELI

Urheiluyhteisön Reilun Pelin ihanteet ja tavoitteet on koko urheiluyhteisöä sitova eettinen ohjeisto ja vastuullisuustyön perusta. Se sisältää viisi pääperiaatetta:

- Jokaisen tasavertainen mahdollisuus liikuntaan ja urheiluun
- Vastuu kasvatuksesta
- Terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Rehellisyys ja oikeudenmukaisuus
- Luonnon kunnioittaminen ja kestävään kehitykseen pyrkiminen

1.YLEISTÄ

1.1.Yleistä hallinnosta

Suomen Urheiluliitto ry:n hallinnossa, varojen hoidossa, kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan perustuslain, yhdistyslain, kirjanpitolain ja –asetuksen sekä järjestön omien ja kansainvälisen lajiliiton sääntöjen lisäksi tämän hallinto- ja taloussäännön määräyksiä.

Suomen Urheiluliitto ry:n hallitus huolehtii liittovaltuuston päätösten mukaisesti järjestön hallinnosta toimintasuunnitelman ja talousarvion puitteissa. Hallitus voi harkintansa mukaan siirtää tässä hallinto- ja taloussäännössä tarkoitettuja tehtäviä asettamalleen muulle elimelle, joka toimii hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimitusjohtaja hoitaa järjestön hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

1.2. Henkilövalinnat

Kaikki SUL:n toiminnassa mukana olevat luottamushenkilöt sekä työ- ja muussa sopimussuhteessa olevat henkilöt sitoutuvat urheiluyhteisön vastuullisuusohjelmaan, SUL:n toimintasääntöihin ja Reilun Peli -urheiluyhteisön eettisiin periaatteisiin.

Luottamushenkilöillä sekä työ- ja muussa sopimussuhteessa olevilla henkilöillä on lojalisuusvelvollisuus SUL:a kohtaan, eli velvollisuus pidättyä yhdistystä vahingoittavista toimista ja välttää tilanteita, jotka voisivat johtaa järjestön ja henkilön välisen eturistiriidan syntymiseen.

Ennen henkilövalintojen tekemistä tulee olla laadittuna kirjallinen toimenkuva työ- tai muussa sopimussuhteessa oleville henkilöille.

1.3. Henkilöiden vaatimukset

SUL:n organisaation ja toimintamallin tulee olla sellainen, että luottamushenkilöillä sekä työ- ja muussa sopimussuhteessa olevilla henkilöillä on mahdollisuus, mutta myös velvollisuus

- Tuoda oma osaaminen toimintaan.
- Kehittää ja tuoda uusia näkökulmia toimintaan.
- Ohjata ja seurata linjausten toteuttamista.
- Välittää eri toimijoiden näkemykset eri päättäjätahoille.
- Olla tehokas niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.
- Säilyttää jäsenistön motivaatio ja into olla mukana vaikuttamassa ja kehittämässä kansallista yleisurheilua.

1.4. Luottamushenkilöt ja vakituinen organisaatio

Keskinäinen luottamus on avainasemassa: luottamus syntyy yhteisestä tekemisestä.

Luottamushenkilöistä ja vakituisesta organisaatiosta tulisi luoda toisiaan täydentäviä työryhmiä.

Luottamushenkilöillä tulee olla erilaisia rooleja.

Luottamushenkilöiden tulee linjata ja tukea toimintaa.

Luottamushenkilöillä tulee olla riittävä painoarvo, jotta voivat edistää toimintaa.

Luottamushenkilöiden tulee antaa vastuuta operatiiviselle henkilökunnalle ja arvostaa heidän osaamistaan sekä tukea ja kannustaa heitä työssään.

1.5. Valinnat luottamushenkilöiksi

Nimitykset ovat luottamustehtäviä eikä niistä makseta palkkaa tai palkkioita.

SUL korvaa tehtäviin liittyvät SUL:n matkustussäännön mukaiset kulukorvaukset.

Luottamushenkilöitä koskevat hyvän hallinnon periaatteet samalla tavalla kuin henkilöstöäkin.

Luottamuselinten jäsenten tulee noudattaa hallinnollisia periaatteita, jotka perustuvat eettisyyteen, vastuullisuuteen, läpinäkyvyyteen ja luotettavuuteen. Lisäksi heidän tulee toimia SUL:n etujen mukaisesti.

Luottamuselinten jäsenien tulee edustaa asiantuntijuutta ja taitoa, joita tarvitaan SUL:n tarkoituksensa saavuttamiseksi.

Luottamuselinten tulee toimia kollektiivisen vastuun periaatteella, eli yksittäinen luottamuselimen jäsen, puheenjohtaja mukaan lukien, ei voi käyttää vaikutusvaltaansa, ohjata henkilökuntaa tai tehdä päätöksiä, ellei häntä ole valtuutettu hallituksen erillisen päätöksen mukaan.

Jokainen luottamuselimen jäsen jakaa vastuuta kaikesta päätöksenteosta.

2.VASTUUNJAKO

2.1.Liittovaltuusto

- Hyväksyy Suomen Urheiluliiton strategian.
- Hyväksyy kevätkokouksessa edellisen toimintavuoden vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden hallitukselle ja muille tilivelvollisille.
- Hyväksyy syyskokouksessa seuraavan toimintavuoden toimintasuunnitelman ja talousarvion.
- Valitsee syyskokouksessa puheenjohtajan ja muut hallituksen jäsenet, sovittelu- ja kurinpitolautakunnan jäsenet joka toinen vuosi sekä tilintarkastajan ja varatilintarkastajan.

2.2. Hallitus

- Hallitus on työnantajan edustaja suhteessa henkilöstöön, mutta ei kuitenkaan yksittäisen liiton työntekijän esimies.
- Nimittää ja/tai vahvistaa SUL:n eri toimielimet.
- Valmistelee liittovaltuuston kokouksessa käsiteltävät talousasiat ja panee täytäntöön liittovaltuuston päätökset.
- Valmistelee Suomen Urheiluliiton strategian liittovaltuustolle hyväksyttäväksi ja vastaa sen toteuttamisesta.
- Valmistelee vuosittain liittovaltuuston syyskokoukselle esitettäväksi seuraavan toimintavuoden toimintasuunnitelman ja talousarvion ja vahvistaa tässä yhteydessä jäsenpalveluiden maksullisuuden ja hinnoittelun.
- Huolehtii, että tilinpäätös laaditaan voimassa olevia säädöksiä noudattaen tilivuotta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittaa kokouksessa paikalla oleva päätösvaltainen hallitus ja toimitusjohtaja.
- Valvoo, että järjestön kirjanpito, maksuliikenne ja varainhoito sekä niiden sisäinen tarkkailu on järjestetty asianmukaisesti sekä huolehtii, että talousarvion toteutumista seurataan toiminnan laatua ja laajuutta vastaavalla tavalla.
- Valvoo kaikkea järjestön ja sen omistamien tytäryhtiöiden harjoittamaa toimintaa taloudellisesta näkökulmasta.
- Päättää tilinkäyttöoikeuksista.
- Päättää järjestön menojen hyväksymisvaltuuksista.
- Valitsee toimitusjohtajan puheenjohtajan esityksestä.

Päättää toimitusjohtajan työsuhteesta ja ehdoista sekä työsuhteen päättymisestä puheenjohtajan esityksestä sekä vahvistaa johtavan toimihenkilön valinnan.

Päätää liiton operatiivisesta organisaatorakenteesta.

Päätää uusien vakinaisten työtehtävien perustamisesta toimitusjohtajan esityksestä.

Vahvistaa liiton toimintasääntöjä alemman asteiset säännöt, määräykset ja ohjeet.

Päätää toimitusjohtajan esityksestä järjestön talouteen usean vuoden aikana vaikuttavista sopimuksista, joiden arvo ylittää 100 000 euroa.

Hallitus kokoontuu säännöllisesti. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä tai esteellisenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Esityslistat ja päätöksentekoon liittyvät aineistot lähetetään hallituksen jäsenille hyvissä ajoin ennen kokousta.

Hallitus päättää asiasta esittelystä. Toimitusjohtaja ja muut toiminnan vastuuhenkilöt valmistelevat hallituksen kokouksissa käsiteltävät asiat. Toimitusjohtaja valmistelee hallitukselle päätöksentekoa tukevan aineiston ja huolehtii, että asian valmistelun yhteydessä kuullaan tarpeen mukaan päätöksenteon kannalta olennaisia tahoja ja niitä toimielimiä, joita päätös koskee.

Hallituksen kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja ja hänen lisäksi vähintään puolet hallituksen jäsenistä on paikalla.

Hallituksen puheenjohtaja vastaa kokouksen aikana siitä, että tarvittavat päätökset saadaan tehdyiksi ja että hallituksen jäsenillä on yhtäläiset vaikuttamisen mahdollisuudet.

Hallitus voi kutsua kokouksiin eri asiantuntijoita.

Kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Henkilöasiat ratkaistaan siten, että eniten ääniä saaneet valitaan. Henkilövaaleissa äännten mennessä tasan vaali ratkaistaan arvalla. Muissa asioissa se mielipide voittaa, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt. Päätösten kohdalla jäsenen tulee kirjauttaa eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan.

Tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kuten etäkokousohjelman avulla, sähköpostitse tai puhelimitse tapahtuva päätöksenteko on mahdollinen edellyttäen, että kaikilla hallituksen jäsenillä on mahdollisuus osallistua päätöksentekoon.

Hallituksen päätökset ovat julkisia lukuun ottamatta yksittäisiä henkilöitä koskevia päätöksiä. Jokaisella henkilöllä/jäsenellä on kuitenkin oikeus saada pöytäkirjanote siitä pykälästä, jossa käsitellään tätä koskevaa asiaa. Yksittäisten hallituksen jäsenten sisäiset keskustelut eivät ole julkisia.

Hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja SUL:n välistä sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa SUL:n edun kanssa. Esteellisyys syntyy, mikäli hallituksen jäsen on sellaisessa suhteessa käsiteltävään asiaan tai sen asianosaisiin, että hänen puolueettomuutensa saattaa vaarantua. Esteellisyyttä ei arvioida konkreettisesti vaan riittää, että puolueettomuus on objektiivisesti ajatellen saattanut vaarantua. Esteellisyyden muodostaa myös sukulaisuus.

Esteellisen hallituksen jäsenen on ilmoitettava hallitukselle esteellisyydestään.

2.3. Suomen Urheiluliiton toimielimet

Toimielimet ovat SUL:n hallituksen nimittämiä. Toimielimien lisäksi hallitus voi asettaa tarpeen mukaan erilaisia työryhmiä tiettyjen tehtävien kehittämistä ja toteuttamista varten.

Kaikista SUL:n toimielimistä, joita ovat esimerkiksi erilaiset valiokunnat, ja työryhmät, käytetään jäljempänä termiä toimielin näiden kaikkien yleisnimenä.

Toimielimet toimivat valmistelevinä ja esittelevinä eliminä, joiden päätösvalta on rajattua.

Toimielimiä voidaan perustaa erilaisiin tehtäviin, tarkoituksiin ja tarpeisiin, joiden asettamien vaatimusten mukaan määräytyy toimielimen jäsenmäärä ja jäseniltä vaaditut edellytykset.

Jos hallitus ei ole nimittänyt toimielimelle puheenjohtajaa, toimielin nimittää puheenjohtajan keskuudestaan ensimmäisessä kokouksessaan.

Toimielin vastaa toiminnastaan SUL:n hallitukselle ja sen toimien täytyy olla yhdenmukaisia SUL:n toimintasuunnitelman kanssa.

2.4. Ehdollepanotoimikunta

Liittovaltuuston kevätkokous asettaa ehdollepanotoimikunnan ja sen puheenjohtajan.

Toimikunta valitaan laaja-alaisen tasa-arvon periaatteiden mukaisesti. Toimikunta valitsee keskuudestaan työryhmän sihteerin.

Valinnat, joissa ehdollepanotoimikuntaa voidaan käyttää, ovat puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten vaalit.

Tehtävänä on valmistella esitys luottamushenkilövalinnoista valinnat tekeväälle SUL:n syyskokoukselle. Valmistelu voi olla ehdokkaiden etsimistä ja/tai esitettyjen ehdokkaiden arviointia kyseiseen tehtävään.

2.5. Puheenjohtaja

SUL:n puheenjohtajan valitsee joka kolmas vuosi syyskokous. Puheenjohtaja edustaa tehtävässään SUL:a, jonka etua hänen on ajettava.

Jos puheenjohtaja ei pääse osallistumaan kokoukseen, hänen tehtäviään hoitaa hallituksen keskuudestaan valitsema varapuheenjohtaja. Varapuheenjohtajaa koskevat samat määräykset kuin puheenjohtajaa.

Toimii toimitusjohtajan esihenkilönä.

Sitoutuu noudattamaan hallituksen ja SUL:n kokouksien päätöksiä.

Hyväksyy toimitusjohtajan kulukorvaukset ja matkalaskut.

2.6. SUL:n toimisto ja henkilöstö

Toimistoa johtaa toimitusjohtaja. Organisaatioon kuuluu strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti tarvittava määrä vakituissa tai määräaikaisissa työsuhteissa olevia henkilöitä. Työsuhteet voivat olla myös osa-aikaisia.

Toimitusjohtaja toimii hallituksen kokouksissa valmistelijana ja esittelijänä. SUL:n toimiston tehtävänä on palvella jäseniä. Toimistossa ylläpidetään SUL:n jäsenrekisteriä. Kaikkien vakituisten ja osa-aikaisten työntekijöiden kanssa on tehty kirjallinen työsopimus, joka noudattaa Julkisten ja hyvinvointialojen liiton ja Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n sopimaa urheilujärjestöjä koskevaa työehtosopimusta. Kaikille vakituksille ja osa-aikaisille henkilöille on laadittu toimenkuva.

Esihenkilö käy vuosittain kehitys- ja suunnittelukeskustelun alustensa kanssa. Henkilöstöä koskevat käytännöt on dokumentoitu tarkemmin SUL:n henkilöstöavaimeen, joka sisältää henkilöstöä koskevia toimintoja. SUL:n toimiston henkilökunta kokoontuu säännöllisesti toimistopalaveriin, joissa käsitellään toiminnan kannalta keskeisiä asioita.

Henkilökunnan työterveyspalvelut hankitaan ostopalveluna.

Henkilöstön sitouttaminen on tärkeää ja työssä viihtymiseen panostetaan. Henkilöstöä kannustetaan alan ammattitaidon ja työkyvyn ylläpitämiseen, ja henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen varataan talousarviossa resursseja.

2.7. Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja vastaa hallituksen johdon ja valvonnan alaisena liiton operatiivisesta johtamisesta, strategisen suunnittelun ja vuosisuunnittelun valmistelusta ja toimeenpanosta, henkilöstöhallinnosta, kansainvälisten asioiden hoitamisesta, yhteydenpidosta jäsenjärjestöihin ja muihin sidosryhmiin sekä hallituksen ja liittovaltuuston päätösten toimeenpanosta.

Johtaa järjestön toimintasuunnitelman ja talousarvion laatimista sekä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen valmistumista.

Valvoo tilikauden aikaista talousseurantaa.

Päätää toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisista investoinneista.

Valitsee henkilöstön, päättää työsuhteiden ehtoista sekä työsuhteiden päättymisestä.

Päätää järjestön talouteen usean vuoden aikana vaikuttavista sopimuksista, joiden arvo on enintään 100 000 euroa.

Päätää etukäteen matkoista, joiden kustannuksista vastaa merkittävältä osin jokin ulkopuolinen taho.

Hyväksyy puheenjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kulukorvaukset ja matkalaskut. Toimii hallituksen esittelijänä.

Toimitusjohtajan varahenkilönä toimii talousjohtaja/taluspäällikkö.

2.8. Toimialojen johtajat

Vastaavat siitä, että toimialalla noudatetaan taloudellisuutta, talousarviota, työehtosopimusta sekä laskujen tarkastamis- ja hyväksymiskäytäntöä.

Talousarvion ylittäviä menoja ei voi aiheuttaa ilman toimitusjohtajan lupaa. Yli 10 000 euron kuluihin sekä talousarvion ylittäviin kuluihin on pyydettävä etukäteen toimitusjohtajan lupa.

Hyväksyvät oman toimialueensa työntekijöiden matkalaskut ja kuluservikset.

Valmistelevat talousarvioesityksen oman toimialansa osalta.

2.9. Talousjohtaja/taluspäällikkö

Toteuttaa käytännössä tilikauden aikaisen talousseurannan ja raportoi toimitusjohtajalle.

Valmistelee toimitusjohtajalle esityksen järjestön talousarvioksi. Valmistelee tilinpäätöksen ja vastaa sen valmistumisesta ajallaan. Vastaa yhdistyksen omaisuuden ja henkilöstön vakuuttamisesta. Vastaa yhdistyksen omaisuusluettelosta.

Määrää järjestön kaikki asiatarkastetut kulukorvaukset ja matkalaskut maksettaviksi.

2.10. Muut työntekijät

Noudattavat toiminnassaan taloudellisuutta, talousarviota ja työehtosopimusta.

Varmistavat ennen menon aiheuttamista, että kyseinen meno on talousarvion mukainen, järjestötoiminnasta johtuva, sopimuksen mukainen, asiallinen ja hyväksyttävä.

Talousarvion ylittäviin ja ulkopuolisiin kuluihin ja yli 5 000 euron yksittäisiin menoihin on pyydettävä etukäteen esimiehen lupa.

Menon asiatarkastuksen tekee ko. asian tilaaja.

3. TALOUSHALLINTO

3.1. Kirjanpito

Talousjohtaja/taluspäällikkö vastaa SUL ry:n kirjanpidosta, rahaliikenteen hoidosta, laskujen maksusta, palkanmaksusta, laskutuksesta ja perinnästä toimitusjohtajan valvonnassa. Edellä mainittujen hoitamisessa voidaan käyttää ostopalveluita ja SUL ry:n muita työntekijöitä.

3.2. Tilikausi

Järjestön tilikausi on kalenterivuosi.

3.3. Kassan ja pankkitilien sekä maksuliikenteen hoito

Pankkitilien avaamisesta, lopettamisesta ja tilien käyttöoikeuksista päättää hallitus.

3.3.1. Pankkitilit ja laskujen maksaminen

Pankkitilien hoidosta vastaa talousjohtaja/taluspäällikkö ja laskujen maksamisen suorittavat nimetyt henkilöt. SUL ry:n tileillä oleva juoksevan käyttötarpeen ylittävä kate voidaan määräaikaisesti sijoittaa korkoa tuottavasti ja turvallisesti. Sijoittamisesta vastaa talousjohtaja/taluspäällikkö toimitusjohtajan valvonnassa.

3.3.2. Palkanmaksu

Talousjohtaja/taluspäällikkö vastaa palkanmaksuun liittyvistä käytännön rutiineista: palkkojen maksaminen, ennakonpidätys- ja sotutilitykset, verottajan ja vakuutusyhtiöiden kuukausi- ja vuositilitykset, ennakonpidätystodistukset ym. Palkanmaksupäivä on joko kuukauden ensimmäinen tai viimeinen arkipäivä. Palkkamääräykset on annettava kirjanpitoon kirjallisina ja ne kuittaavat talousjohtaja/taluspäällikkö.

talousjohtaja/taluspäällikkö hyväksyy kirjanpidon palkanmaksuaineiston

3.3.3. Matkakustannusten korvaukset

Henkilökunnan matkakustannusten korvaamisessa noudatetaan SUL ry:n hallituksen hyväksymää matkustussääntöä. Luottamushenkilöiden matkakustannusten korvaamisessa noudatetaan erillistä luottamushenkilöiden matkustussääntöä tai liittovaltuuston ko. asiaa koskevaa päätöstä. Korvaukset maksetaan matkalaskujen mukaan saajan pankkitilille. Matkalaskut on laadittava viivytyksettä kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä verkkopohjaisen matkalaskuohjelman kautta. Vuoden vaihteessa matkalaskut tulee tehdä niin, että ne voidaan maksaa vuoden loppuun mennessä.

3.3.4. Laskutus ja maksujenhoito

Laskutettavista palveluista, tapahtumista, tuotteista jne. annetaan laskutusmääräykset laskutuksesta vastaavalle henkilölle. Laskujen perinnästä huolehtii laskuttaja talousjohtajan/taluspäällikön ohjeistamana.

3.4. Kilpailuttaminen

Kaikissa 5 000 euroa ylittävissä tavaran tai palvelun hankinnoissa selvitetään taloudellisesti järkevin vaihtoehto pääsääntöisesti kilpailuttamalla.

Jos avustuksen saaja saa avustusta tiettyyn hankintaan yli 50 % hankinnan arvosta, saajan on tässä hankinnassa noudatettava hankintalakia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnysarvon, mutta joiden arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 20 000 euroa (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Hankintoja koskevassa laissa määritellyistä syistä hankinta voidaan toteuttaa ilman kilpailutusta toimitusjohtajan luvalla.

4. KURINPITO JA MUUT RIIDANLUONTEISET ASIAT

Liitto ja sen jäsenet sitoutuvat liikunnan ja urheilun yhteisiin vakavaa epäasiallista käyttäytymistä ja vakavia eettisiä rikkomuksia koskeviin kurinpitomääräyksiin ja urheiluyhteisön yhteisen eettisten rikkomusten kurinpitolautakunnan toimivaltaan ja sääntöihin sekä sen päätöksiin.

Jäsenseuraan, jäsenseuran jäsenen ja muuhun toimijaan voidaan kohdistaa liittovaltuuston hyväksymiä liiton kurinpitosääntöjen mukaisia rangaistuksia. Liiton kurinpitovaltaa käyttää liittovaltuuston valitsema kolmijäseninen kurinpitolautakunta.

Kurinpitolautakunta on toiminnassaan ja päätöksenteossaan itsenäinen ja riippumaton liiton muista elimistä. Jäsenseurat luovuttavat ylimmän toimintaa koskevan valvonta- ja kurinpitovallan jäseniinsä nähden liitolle. Kurinpitolautakunnan toimivallasta, kokoonpanosta, toimikaudesta, tehtävistä, rangaistavista teoista, kurinpitomenettelystä ja rangaistuslajeista säädetään tarkemmin liiton kurinpitosäännöissä.

Liiton ja sen jäsenten sekä jäsenyhdistyksen jäsenten kilpailu- ja järjestöasioita koskevat riitaisuudet liiton ja urheilijan välillä ratkaisee sovittelulautakunta. Riitaisuus on saatettava sovittelulautakunnan käsiteltäväksi kuukauden kuluessa aiheen ilmaantumisesta.

Kurinpitolautakunnan päätöksistä voidaan valittaa SUL:n sovittelulautakuntaan ja sieltä edelleen Urheilun oikeusturvalautakuntaan.

Epäillyissä dopingrikkomuksissa kurinpitovaltaa käyttää kuitenkin voimassa olevassa Suomen antidopingsäännöstössä mainittu kurinpitoelin.

Muutoksenhakemisesta liiton hallituksen päätöksestä määrätään Urheilun oikeusturvalautakunnan säännöissä sekä Suomen antidopingsäännöstössä.

5. TYTÄRYHTIÖT

Tämän hyvän hallinnon suosituksia sekä hallinto- ja taloussäännön määräyksiä noudatetaan soveltuvilta osin SUL ry:n tytärtyhtiöissä.

6. VOIMAANTULO

Tämä hyvä hallinto sekä hallinto- ja taloussääntö tulee voimaan xx.1.2023 alkaen ja sillä kumotaan ne henkilöstöavaimeen sisältyvät hallintoa ja taloutta koskevat määräykset, jotka sisältyvät tähän sääntöön.



**Kilpailumanipulaation
torjuntaohjelma**

Hyv. SUL hallitus 25.1.2023

1. Suomen Urheiluliiton toiminta-ajatus ja arvot

Suomen Urheiluliiton toiminta-ajatuksena on johtaa, innostaa ja tukea laadukasta ja arvostettua yleisurheilutoimintaa lähellä harrastajia sekä kasvattaa kansainvälisesti menestyviä yleisurheilijoita.

Yleisurheilun visiona on olla liikuttavinta urheilua läpi elämän.

Yleisurheilun arvot ovat

- Rohkeasti uudistaen
- Avoimesti toimien
- Yhdessä onnistuen

Suomen Urheiluliiton lähtökohtana on sitoutuminen kilpailumanipulaation ehkäisevään toimintaan.

2. Kilpailumanipulaatio Suomen Urheiluliiton säännöissä

2.1. Toimintasäännöt

Suomen Urheiluliiton toimintasäännöissä [22_SUL-saannot.pdf \(yleisurheilu.fi\)](#) sitoudutaan kilpailumanipulaation ehkäisevään toimintaan seuraavissa pykälissä

4.2. Sitoutuminen WA:n ja EA:n sääntöihin ja erityismääräyksiin

Suomen Urheiluliitto tunnustaa, hyväksyy, soveltaa, ottaa huomioon ja sitoutuu noudattamaan WA:n ja EA:n kulloinkin voimassa olevia perussääntöjä, kilpailusääntöjä ja erityismääräyksiä.

5.1. Sitoutuminen urheilun yhteisiin vakavien rikkomusten käsittelyyn

Liitto ja sen jäsenet sitoutuvat liikunnan ja urheilun yhteisiin vakavaa epäasiallista käyttäytymistä ja vakavia eettisiä rikkomuksia koskeviin kurinpitomääräyksiin ja urheiluyhteisön yhteisen eettisten rikkomusten kurinpitolautakunnan toimivaltaan ja sääntöihin sekä sen päätöksiin. Liiton jäsenet sitouttavat omat jäsenensä ja toiminnassaan mukana olevat henkilöt ja yhteisöt edellä mainittuihin kurinpitomääräyksiin ja kurinpitolautakunnan toimivaltaan, sääntöihin ja päätöksiin.

5.2. Sitoutuminen urheilun oikeusturvalautakunnan toimivaltaan

Liitto ja sen jäsenet sekä jäsenten jäsenet sitoutuvat urheilun oikeusturvalautakunnan toimivaltaan. Liiton ja sen jäsenten tekemistä päätöksistä voi valittaa urheilun oikeusturvalautakuntaan, mikäli tehty päätös kuuluu lautakunnan toimivaltaan.

5.4. Sitoutuminen kilpailumanipulaation ehkäisemiseen

Kilpailutapahtumien ja tulosten manipulointi liitto, sen jäsenet ja jäsenten jäsenet sitoutuvat kaikkiin keinoin ehkäisemään kilpailutulosten tai -tapahtumien manipulointia.

Liiton ja sen jäsenten toimintaan osallistuvat henkilöt, jotka ovat velvollisia noudattamaan näitä sääntöjä seurajäsenyytensä tai muiden järjestelyiden kautta, eivät saa itse tai edus-

tajansa kautta lyödä vetoa tai muilla tavoin osallistua tai vaikuttaa vedonlyöntiin oman kilpailunsa kilpailutapahtumista.

2.2. Kurinpitosäännöt

Suomen Urheiluliiton kurinpitosäännöissä [Asiakirja43 \(yleisurheilu.fi\)](#) sitoudutaan eettisiin periaatteisiin pykälän neljä seuraavissa kohdissa

Liiton jäsenseurat, toimijat ja muut pykälässä yksi mainitut henkilöt ovat velvollisia kaikesa toiminnassaan noudattamaan liiton ja kansainvälisen yleisurheiluliiton (jäljempänä WA) antamia sääntöjä tai määräyksiä, eettiset periaatteet mukaan lukien. Sama koskee yleisiä eettisiä arvoja, reilun pelin periaatteita, hyvää urheiluhenkeä, kansallisia ja kansainvälisiä antidopingsääntöjä sekä Suomen lakia.

Kurinpitosääntöjen nojalla voidaan rangaista sitä, joka 4. d) lyö vetoa omasta kilpailutapahtumastaan, 5. e) urheilee, yrittää urheilla tai ehdottaa urheilemista ennakolta sovittuun lopputulokseen pyrkien tai muulla tavoin manipuloi tai pyrkii manipuloimaan kilpailutapahtumia tai laiminlyö tällaista toimintaa koskevan tiedonantovelvollisuuden liitolle tai seuralle.

2.3. Urheilija- ja työsopimukset

Urheilijasopimukseen on kirjattu kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva ohjeistus. Ohjeistuksen mukaan sopimusosapuolet sitoutuvat olemaan osallistumatta minkäänlaiseen urheilukilpailujen manipulaatioon ja mikäli sellaista havaitsevat, joko itselle ehdotettuna tai muutoin, osapuolet sitoutuvat ilmoittamaan siitä välittömästi SUEKille. Osapuolet eivät osallistu tai vaikuta millään tavoin vedonlyöntiin, joka koskee urheilijan kilpailua tai kilpailua, johon urheilija pystyy vaikuttamaan. Osapuolet eivät missään olosuhteissa saa osallistua tai vaikuttaa vedonlyöntiin kilpailutapahtumassa, johon heidät on akkreditoitu.

Työntekijöiden työsopimuksissa sitoudutaan tutustumaan Suomen Urheiluliitto ry:n sääntöihin ja noudattamaan toiminnassaan näitä sääntöjä sekä säännöissä mainittuja kurinpitomenettelyjä.

3. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman periaatteet, tavoitteet ja toimenpiteet

3.1. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman periaatteet

Kilpailumanipulaatio on vilpillistä vaikuttamista kilpailun kulkuun tai sen lopputulokseen. Urheilutoiminnan eettinen lähtökohta on, että kilpailijat, joukkueet ja seuramatkat pyrkivät kilpailutilanteessa aina parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen.

Yleisurheilussa kilpailumanipulaatiota ovat muun muassa

- kilpailun lopputulokseen vaikuttaminen omaa tasoa heikommalla suorituksella
- sääntöjenvastaiset varusteet (kengät, muut suoritusvälineet)
- suoritusmittausten säännönmukainen toiminta

Suomen Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelma perustuu siihen, ettei Suomen Urheiluliitto hyväksy kilpailumanipulaatiota missään muodossa urheilussa (Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet).

Kilpailumanipulaation torjunnan päävastuu Suomessa on Suomen urheilun eettisellä keskuksella SUEKilla. Suomen Urheiluliiton päätavoitteena on tiiviissä yhteistyössä SUEKin ja muiden urheilun toimijoiden ja sidosryhmien kanssa vaalia rehellistä urheilua ja taata kaikille oikeus reiluun ja tasavertaiseen liikuntaan ja urheiluun.

3.2. Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteet

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on

- edistää lajin vastuullisuutta ja toteuttaa urheilun eettisiä arvoja
- estää urheilukilpailujen manipuloinnit
- lisätä tietoisuutta aiheesta, jotta asian tunnistaminen ja ymmärtäminen edesauttavat asiaan puuttumista
- kouluttaa ja viestiä lajissa mukanaoleville kilpailumanipulaatiosta
- toteuttaa yhteistyötä urheilujärjestöjen, vedonlyöntioperaattorien ja kilpailujen järjestäjien kanssa

3.3. Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman toimenpiteet

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman toimenpiteet

- päivittää säännöllisesti Urheiluliiton toimintasääntöihin kilpailumanipulaation torjunnassa tarvittavia sääntöjä
- kouluttaa yleisurheilutoiminnassa olevia toimijoita kannustamalla heitä suorittamaan SUEKin Reilusti paras -verkkokoulutusohjelman <https://puhtaastiparas.fi/fi> ja kouluttamalla heitä SUEKin toteuttamien koulutuksien kautta
- jakaa aktiivisesti tietoutta kaikessa urheilija-, ohjaaja-, valmentaja-, kilpailujen järjestäjä-, henkilöstö-, luottamus-, seuratoimija- ja muussa koulutustoiminnassaan
- lisäämällä kilpailumanipulaatioasiat osaksi valmentaja- ja toimitsijakoulutusta
- toteuttaa yhteistyötä urheilujärjestöjen, vedonlyöntioperaattorien ja kilpailujen järjestäjien kanssa osallistumalla yhteisiin tilannetta käsitteleviin tilaisuuksiin

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman toimenpiteet kohderyhmittäin ja vastuutoimijat

Urheilijat

Toteutetaan koulutusta liiton ja SUEKin toimesta. Koulutus toteutetaan sopimusurheilijoille järjestetyissä yhteisissä tilaisuuksissa 1–2 kertaa/vuodessa huippu-urheilusta vastaavan henkilön johdolla. Jaetaan urheilijoille tietoa SUEKin materiaaleista ja sen hyödyntämisestä liiton toteuttamilla valmennusleireillä. Kannustetaan urheilijoita suorittamaan SUEK:n kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva Reilusti paras -verkkokoulutus. Urheilijasopimukseen on kirjattu kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva ohjeistus.

Vastuuhenkilönä valmennuksesta vastaava henkilö ja seurapalvelujohtaja.

Valmentajat

Toteutetaan koulutusta liiton ja SUEKin toimesta. Jaetaan valmentajille tietoa SUEKin materiaaleista ja sen hyödyntämisestä. Valmentajakoulutuksessa suoritetaan SUEK:n kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva Reilusti paras -verkkokoulutus.

Valmentajasopimukseen on kirjattu kilpailumanipulaation torjuntaa koskeva ohjeistus.

Vastuuhenkilönä valmennuksen ja koulutuksen johtaja sekä seurapalvelujohtaja.

Muut kohderyhmät (toimitsijat, seuratoimijat, henkilökunta, luottamushenkilöt)

Koulutetaan ja tiedotetaan urheiluseuroja kilpailumanipulaation torjumisesta. Tähtiseura-auditoinnista varmistetaan, että seurat ovat tietoisia asiasta. SM-kilpailuja järjestävien seurojen koulutukseen sisällytetään informaatiota ja koulutusta kilpailumanipulaation torjunnasta sekä edellytetään, että kilpailun vastaava on suorittanut SUEKin Reilusti paras -verkkokoulutuksen.

Henkilökunnalle ja luottamushenkilöille suositellaan Reilusti paras -verkkokoulutuksen suorittamista. Kilpailupäällikkö osallistuu liiton yhdyshenkilönä SUEKin järjestämiin yhteis-

työtilaisuuksiin ja vahvistaa liiton osallistujat kilpailumanipulaation torjuntaohjelman koulutajakoulutuksiin. Kilpailupäällikkö raportoi SUEKille liiton koulutukset ja seuraa koulutusvoittojen toteutumista liitossa.

Vastuuhenkilönä toimitusjohtaja, kilpailupäällikkö ja seurapalvelujohtaja.

Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelmassa linjatut toimenpiteet ovat osa liiton vuosittaista toimintasuunnitelmaa. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma on osa Suomen Urheiluliiton vastuullisuusohjelmaa.

4. Tilannekuva

Kansallisen tilannekuvan (2021) mukaan yleisurheilua koskeva kilpailumanipulaation riski on matala. Lajissa ei ole tullut ilmi kilpailumanipulaatiotapauksia ja vedonlyönnin määrät niin kansallisesti kuin kansainvälisesti ovat pienempiä kuin muissa suuremmissa lajeissa Suomessa ja muualla maailmassa. Riskiä ei voida kokonaan sulkea pois, koska laji on vedonlyönnin kohteena.

Riskiä madaltaa myös se, että seuroissa ei ole merkittäviä ulkomaalaisia omistuksia tai epämääräisiä sponsoritahoja.

Urheiluliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteena on, että suunnitelmallisilla ja tehokkailla toimenpiteillä pystytään säilyttämään riski mahdollisimman pienenä.

5. Toimintaohjeet

Kilpailumanipulaation viestinnässä keskeistä on, että asia on esillä, jotta se tunnistetaan ja ymmärretään.

Sisäiset toimintaohjeet kilpailumanipulaatiotapauksissa

- Tieto tapauksesta tulee lajiliiton tietoon. Liiton internetsivuilla on ohjeet mahdollisten kilpailumanipulaatioepäilyjen raportoimiseksi. SUEKin ILMOpalveluun <https://ilmo.suek.fi/> voi tehdä ilmoituksen urheilijan tai muun toimijan epäilyttävästä toiminnasta nimettömästi tai nimellisenä. Yhteydenotot suunnataan SUEKille tai liiton kilpailumanipulaation yhteyshenkilölle, kilpailupäällikkö Mika Muukalle, jonka yhteystiedot löytyvät internetsivuilta.
- Tapauksen alustava käsittely liiton sisällä ja päätös jatkotoimista.
- Ilmoitetaan asiasta SUEKin tutkintapäällikölle. Tapauksesta ja yhteistyöstä käydään yhteinen keskustelu sopien tiedottamisesta, rooleista ja vastuista.
- Tarvittaessa SUEK vie asian käsittelyn kansallisen yhteistoimintaryhmän käsiteltäväksi. Yhteistyöryhmässä on mukana muun muassa poliisin edustaja.
- Poliisi päättää mahdollisista rikostutkinnallisista toimenpiteistä ja lajin kurinpito kilpailullisista seuraamuksista.
- Mikäli tapaus ei johda rikostutkinnallisiin toimenpiteisiin, liitto voi pyytää SUEKin apua niiden asioiden selvittämisessä, jotka eivät täytä rikoksen tunnusmerkistöä. Selvitys tehdään yhdessä liiton kanssa.
- Selvityksen päätyttyä liiton tulee harkita asian viemistä omaan kurinpitokäsittelyyn tai päättää asian käsittely.
- Tarvittaessa asianomaisia tulee tiedottaa asian käsittelyn päättämisestä tai sen lopputuloksesta. Tiedotusvastuu on tutkintaa johtaneella taholla.

6. Kurinpito

Kilpailun lopputulosta ja kilpailutapahtumaa koskevat manipulaatiot ja niiden yritykset ovat rangaistavia tekoja. Havaitsemastaan kilpailumanipuloinnista tai sen epäilystä on velvollisuus ilmoittaa. Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnistä voidaan rangaista.

Urheiluliitto tekee yhteistyötä SUEKin kanssa kilpailumanipulaatiotapauksissa. Liitto valvoo ja raportoi SUEKille tiedoista, jotka viittaavat kilpailumanipulaatioon. Kansainvälisesti Suomen Urheiluliitto tekee yhteistyötä Kansainvälisen yleisurheiluliiton WA:n kanssa. WA:n rinnalla kilpailumanipulaatiota informoi ja valvoo Athletics Integrity Unit (AIU). WA vastaa kansainvälisten kilpailujen manipulaatioepäilysten tutkimisesta. WA:n kilpailumanipulaatiota koskevat säännöt löytyvät AIU:n sivuilta <https://www.athleticsintegrity.org/downloads/pdfs/know-the-rules/en/D4.2-Manipulation-of-Sports-Competitions-Rules.pdf>

Kilpailumanipulaatiosta voidaan urheilijalle, valmentajille, tuomareille, joukkueenjohtajille, toimitsijoille, luottamushenkilöille ja muille vastaavassa asemassa oleville luonnollisille henkilöille voidaan kohdistaa liittovaltuuston hyväksymiä liiton kurinpitosääntöjen mukaisia rangaistuksia.

Näiden sääntöjen perusteella voidaan määrätä seuraavat rangaistukset:

- a) huomautus
- b) varoitus
- c) väliaikainen tai määräaikainen kilpailu- ja toimitsijakielto

Kielto on voimassa kaikissa liiton, alueen, piirin sekä seuran kilpailuissa, harjoituksissa sekä muussa yleisurheiluun liittyvissä toiminna liitto-, alue-, piiri- ja seuratasoilla.

Kurinpitolautakunnan päätöksistä voidaan valittaa SUL:n sovittelulautakuntaan ja sieltä edelleen Urheilun oikeusturvalautakuntaan.

7. Viestintä

Kilpailumanipulaation käsittelyyn on SUL:ssa kriisiviestintäohjeisto, joka opastaa kriisin tunnistamiseen ja nopeaan sisäiseen tiedottamiseen oikeita kanavia käyttäen. Kriisiviestintätilanteissa tiedotustoimintaa johtaa liiton toimitusjohtaja ja kaikki sisäiset ja ulkoiset tiedotustoimenpiteet keskitetään SUL:n viestintäyksikölle, jonka toiminnasta vastaa SUL:n viestintäpäällikkö. SUL:n virallisia kommentteja tapauksista antavat vain SUL:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.

Tapaukseen liittyvässä kriisiviestinnässä SUL:n ohjeisto painottaa asioiden ehdottoman luottamuksellista käsittelyä ja hyvin organisoitua sisäistä tiedottamista ennen asian julkista tiedottamista. Julkinen tiedottaminen koordinoidaan yhdessä SUEK:n kanssa ehdottoman avoimesti ja niin nopeasti kuin asian perusteellinen julkinen käsittely on mahdollista. Tapaukset käsitellään ja toteutetaan yhteistyössä SUEKin kanssa.

SUL:n kriisiviestintäohjeisto perustuu Olympiakomitean lajiliitoille antamiin kriisiviestinnän suosituksiin ja Olympiakomitean kriisiviestintäohjeistoon.

Urheiluliiton sivuilla on tietoa aiheesta, linkki ILMOon <https://ilmo.suek.fi/> sekä Reilusti paras -verkkokoulutukseen <https://suek.fi/koulutus2/koulutusmateriaalit/reilusti-paras-verkkokoulutus/>.

8. Seuranta, arviointi ja kehitystyö

Urheiluliiton vastuullisuusohjelmaan sisältyvä kilpailumanipulaation torjuntaohjelma näkyy Urheiluliiton toiminnassa ja kaikki toimijat halutaan sitouttaa mukaan tämän ohjelman kautta.

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma päivitetään tarvittaessa. Päivittämisestä vastaa toimitusjohtaja. Päivitetyn ohjelman käsittelee ja hyväksyy Suomen Urheiluliiton hallitus. Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman suunnitelmat sisällytetään Urheiluliiton vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan ja siitä raportoidaan toimintakertomuksessa.

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelmasta viestitään säännöllisesti. Torjuntaohjelman vastuuhenkilöiden muutoksista tiedotetaan SUEKille.